

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ⁽¹⁾

Τοῦ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΙΑΤΡΟΥ

Ἡ ἔννοια τῆς Μηχανολογιστικῆς προκύπτει ἐκ τῆς ἔτυμολογικῆς ἀναλύσεως τῆς λέξεως ταύτης. Εἶναι δηλαδή ἡ Λογιστικὴ ἢ τηρουμένη διὰ μηχανῶν.

Ἡ σύνθεσις ἐπομένως τῶν ἐννοιῶν τούτων φυσικῶς μᾶς ὀδηγεῖ :

1) Εἰς τὸ νὰ ἐξετάσωμεν ἐὰν τὸ ἀφορῶν τὴν θεωρητικὴν καὶ τὴν ἐφηρμοσμένην Λογιστικὴν μέρος τῶν συνθετουσῶν τὴν Μηχανολογιστικὴν ἐπιστημονικῶν γνώσεων διαφοροποιεῖται ἐκ τῆς συνθέσεως ταύτης.

2) Εἰς τὸ νὰ γνωρίσωμεν καὶ νὰ προκρίνωμεν τὰς μηχανὰς αἱ ὁποῖαι εἶναι σκόπιμον νὰ χρησιμοποιοῦνται.

3) Εἰς στοιχειώδη περιγραφὴν τοῦ τρόπου συνεργασίας λογιστῶν καὶ λογιστικῶν μηχανῶν διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἐνιαίου σκοποῦ τῆς Μηχανολογιστικῆς.

Ἐξετάζοντες τὰ ἐπὶ μέρους θέματα ταῦτα, ἐν ὄψει τῶν παραδεκτῶν σήμερον ἐπιστημονικῶν ἀπόψεων, καθ' ὅς ἡ Λογιστικὴ, εἶναι Ἐπιστῆμη καὶ Τέχνη, ἥτοι Ἐπιστῆμη κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς, Τέχνη κατὰ τὴν πρακτικὴν τῆς, διαλιστοῦμεν ὅτι ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ γενικὸν θεωρητικὸν μέρος τῆς, τοῦτο ἔχει ὑποβληθῆ εἰς μακροχρόνιον, ὀλοκλήρων αἰῶνων, ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ἔλεγχον, αἱ σημεριναὶ δὲ θέσεις εἶναι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐδραιωμέναι.

Προσθέτως, ἢ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς Διεθνούς Οἰκονομίας τάσις ἐνοποιήσεως θεσμῶν καὶ τύπων, ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς συνδέσεως τῶν ἐπὶ μέρους λαῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τούτου, ἐπέδρασεν εἰς ἐνοποίησιν καὶ τῶν θεωρητικῶν Λογιστικῶν ἀπόψεων κατὰ σημαντικὸν συντελεστήν, οὕτως ὥστε νὰ ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ Λογιστικὴ εἶναι ἡ Γενικὴ Ἐπιστῆμη διαχειριστικῆς ὀργανώσεως, ἐπὶ παντὸς ἐπιπέδου οἰκονομικῆς ζωῆς, ἥτοι δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς⁽²⁾.

Ἐὰν λοιπὸν εἶναι ἐπιθυμητὴ μία τις βελτίωσις, δὲν εἶναι ἡ θεωρία τῆς διγραφικῆς ἢ διπλογραφικῆς Λογιστικῆς, ἢ ὁποία δημιουργεῖ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας μας, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ θεωρία αὕτη ἐφηρμόζετο μὲν εὐχερῶς ὅταν αἱ οἰκονομικαὶ μονάδες ἦσαν μικραὶ, ἢ κάπως περιορισμένης οἰκονομικῆς κινήσεως, παρουσιάζει ὁμως δυσχερείας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐπὶ περιπτώ-

1) Ἡ παρούσα μελέτη ἀποτελεῖ περίληψιν τῶν ἐκτεθέντων παρὰ τοῦ κ. Κ. Ἰατροῦ κατὰ τὸ σεμινάριον τῶν Προϊσταμένων τῶν Λογιστηρίων τῶν Ἐνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἀπάσης τῆς Χώρας.

2) R. Mattessich «Accounting and analytical Methods», 1964.

σεων οικονομικῶν μονάδων μεγάλης οικονομικῆς κινήσεως. Τὰ ἐμπόδια ἐπομένως δημιουργοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς Πρακτικῆς, δηλαδὴ τῆς Ἐφηρμοσμένης Λογιστικῆς.

Τὰ ἐμπόδια δὲ αὐτὰ δημιουργοῦνται ἐκεῖ ὅπου σημαντικὸς ὄγκος δοσοληπτικῶν πράξεων πρέπει νὰ ἀπεικονισθῇ λογιστικῶς, ἐντὸς βραχυχρονίου προθεσμίας.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, προσυπολογιζομένων τῶν γενικῶν μειονεκτημάτων μᾶς τινος πολυανθρώπου ὑπηρεσιακῆς συγκροτήσεως, ἐκ τῆς μὴ ἀναλόγου πρὸς τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος ἀποδόσεως ἔργου, λόγῳ ὀργανωτικῶς ἀπαραιτήτων ἀλλὰ παραγωγικῶς, εἰς ἐπιτελούμενον ἔργον, ἀδρανῶν προσώπων, δύναται ἀσφαλῶς νὰ καταλήξῃ τις εἰς τὴν ἀπόφασιν ὑποκαταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς μηχανῆς.

Ἡ ὑποκατάστασις ὅμως αὕτη δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀποδεδειγμένως ὅτι δὲν ἀντικαθιστᾷ τὸν εἰδικευμένον λογιστὴν, ἀλλὰ τὰ ἀνειδίκευτα πρόσωπα τῶν ἄλλως ἀπαραιτήτων βοηθῶν αὐτοῦ κατωτέρας στάθμης.

Τὰ στοιχεῖα διὰ τὴν πρόκρισιν τοῦ τύπου Λογιστικῆς Πρακτικῆς, ἤτοι τοῦ χειρογράφου ἢ μηχανογραφικοῦ, ὡς ἀνακεφαλαιωτικῶς ἐκτίθενται εἰς τὴν μελέτην μου «Λογιστικὴ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ Λογιστικὴ τοῦ Ο.Γ.Α.», πλήρως δὲ ἀναλυτικῶς εἰς τὴν νεωτέραν συμπληρωμένην καὶ ὠλοκληρωμένην μελέτην περὶ «Μηχανολογιστικῆς Μεγάλων Οἰκονομικῶν Ἐπιχειρήσεων», εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. Ὁ ὄγκος τῶν ὑπὸ παρακολούθησιν στοιχείων.

2. Ἡ πολυμορφία ἢ ὁμοιομορφία τούτων καὶ ἡ δυνατότης συγκεντρώσεως εἰς ὀρισμένους ὀλίγους τύπους τοῦ μεγίστου μέρους τοῦ ὕλικου.

3. Οἱ ὅροι συγκεντρώσεως τοῦ δημιουργουμένου διεσπαρμένως ὕλικου. Εἰδικῶς ἐνδιαφέρει ἡ ἐξασφάλισις του ἐκ τῶν πηγῶν του, ὁμοιομόρφως, λαμβανομένης ἅμα προνοίας καὶ διὰ τὴν στάθμισιν τοῦ φόρτου ἀπασχολήσεως τῶν μηχανῶν ἐκ τοῦ συγκεντρουμένου ὕλικου, δι' ἐξομαλύνσεως τῶν αἰχμῶν ἐξ ἐποχικοῦ, ἢ συμπτωματικοῦ φόρτου.

4. Ὁ ἀκριβῆς καθορισμὸς καὶ ἡ λεπτομερὴς περιγραφή τῶν ὑπὸ τῶν μηχανῶν ἀπαιτηθησομένων στοιχείων.

Τὰ μέσα ἐπιλύσεως τοῦ ὅλου προβλήματος, τὰ ὁποῖα τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὀργανοῦ - Λογιστοῦ εἶναι :

5. Ὁ βαθμὸς καταρτίσεως καὶ ἀποδοτικότητος τοῦ εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

6. Ὁ βαθμὸς τῆς οικονομικῶς συμφόρου καὶ ἐπομένως ἐπιβεβλημένης, συμβολῆς τῶν μηχανῶν, ἢ τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλομένης μερικῆς χρησιμοποίησός των.

Τὸ στοιχεῖον δὲ τοῦ συμφόρου ἢ μὴ τῆς ἀποκτήσεως τῶν μηχανῶν τούτων κρίνεται ἐν ὄψει λεπτομεροῦς μελέτης τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ λογιστικῶν δαπανῶν, ὡς ἐκ τῆς σκληρᾶς οικονομικῆς πραγματικότητος ἐπιβάλλεται, λόγῳ τῆς προσπαθείας τῶν οικονομικῶν μονάδων, διὰ περιορισμοῦ τοῦ λειτουργικοῦ των κόστους, πρὸς αὐξήσιν τῆς ἀνταγωνιστικότητός των.

τρόπου παροχής αὐτῶν τυποποιημένου, εὐνοήτου, ἅμα δὲ καὶ μικρᾶς ἀπασχολήσεως διὰ τὸν συμπληροῦντα τὸ σχετικὸν ἔντυπον.

2. Πρέπει ἐν συνεχείᾳ νὰ ἐξασφαλίζεται πλήρως ὁ ὑπὸ τῆς Μηχανῆς αὐτόματος ἔλεγχος τῆς ὀρθῆς ἐγγραφῆς τῶν παρεχομένων αὐτῇ στοιχείων.

3. Πρέπει νὰ ἐξασφαλίζεται ἔλεγχος τῶν στοιχείων διὰ διασταυρώσεως αὐτῶν πρὸς στοιχεῖα ἐξαγόμενα εἴτε ἐξ ἄλλης πηγῆς εἴτε κατ' ἄλλον τρόπον, εἴτε δι' ἀποκλεισμοῦ τῶν ἀντιτιθεμένων πρὸς γενικοῦς κανόνας λογικῆς.

4. Πρέπει νὰ ἐξασφαλίζεται ἢ ὑπὸ τοῦ Λογιστηρίου ἢ Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας εὐχερῆς ἐντόπισίς τῶν, παρὰ πάντα ἔλεγχον, διαφευγόντων λαθῶν τῆς μηχανῆς καὶ ὁ τρόπος ἐπανορθώσεώς των, συγχρόνως δὲ διορθώσεως καὶ τῶν στοιχείων τὰ ὅποια ἔχουν ἀπομνημονευθῆ εἰς τὰς μνήμας τῆς μηχανῆς, διὰ πᾶσαν περαιτέρω ἐπεξεργασίαν των. Ἡ ἐντόπισις δὲ καὶ ἡ διόρθωσις νὰ ἐξασφαλίζεται, εἰ δυνατόν, προληπτικῶς, πρὸ τῆς τελικῆς φάσεως ὀριστικῆς μηχανολογιστικῆς ἐντάξεως τῶν συναφῶν στοιχείων, μόνον δὲ ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐν περιπτώσει λάθους διαφεύγοντος πάντα ἔλεγχον δέον ὅπως προβλέπεται κατασταλτικὸς ἔλεγχος.

Ἐκτός, ὅθεν, τοῦ θέματος τῆς συστηματικῆς καὶ ἐξονυχιστικῆς προμελέτης διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν στοιχείων, τὸ ἀμέσως, ἐξ ἴσου σπουδαῖον, πρὸς ἀντιμετώπισιν θέμα εἶναι τὸ τῆς ἐξασφαλίσεως ἐλέγχων συστηματικῶν, δυναμένων νὰ ἐξασφαλίσουν ἀκριβῆ ἀποτελέσματα.

Μέθοδοι δὲ ὀργανώσεως ἐλέγχων ὑφίστανται καὶ γενικαί, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀναλυτικῆς μελέτης ἑνὸς θέματος δύνανται νὰ ἐπινοηθοῦν, τὰ σημεῖα ἐφαρμογῆς δὲ αὐτῶν ἐπισημαίνονται κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν μελέτην ἐκάστου θέματος.

Ἡ βασικὴ γενικὴ μέθοδος μηχανολογιστικοῦ ἐλέγχου εἶναι ἡ στηριζομένη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Λογιστικῆς, καθ' ἣν ἡ χρέωσις καὶ ἡ πίστωσις ἐν οἰαδήποτε στιγμῇ πρέπει νὰ εἶναι ἴσαι.

Ἄλλη, ὁμοίως βασικὴ γενικὴ μηχανολογιστικὴ μέθοδος, εἶναι ὅτι τὰ στοιχεῖα τοῦ Συγκεντρωτικοῦ Ἡμερολογίου κατὰ χρέωσιν καὶ πίστωσιν πρέπει νὰ ἰσοῦνται πρὸς τὰ τοῦ Συγκεντρωτικοῦ Καθολικοῦ, τὰ δὲ στοιχεῖα τῶν Ἀναλυτικῶν Ἡμερολογίων ἀφ' ἑνὸς νὰ ἰσοῦνται πρὸς τὰ ἀντίστοιχα Καθολικά των, ἀφ' ἑτέρου ἀθροιστικῶς νὰ ἰσοῦνται πρὸς τὰ τῶν Συγκεντρωτικῶν.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἰδιομορφία τῆς Μηχανολογιστικῆς, καθ' ἣν ἐκ τοῦ ὑπολογαριασμοῦ τελευταίας ὑποδιαιρέσεως αὐτομάτως δύναται νὰ ἐνημεροῦται ὁλόκληρος ἡ σειρὰ τῶν ἀνωτεροβαθμίων λογαριασμῶν, μέχρι καὶ πρωτοβαθμίου, ἐξασφαλίζει τὸν αὐτόματον ἔλεγχον ἀναλυτικῶν στοιχείων πρὸς τὰ συγκεντρωτικά των. Δεδομένου δὲ ὅτι ὅλα τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τῆς μηχανῆς στοιχεῖα προέρχονται ἀπὸ τὰ ἀρχικῶς τροφοδοτηθέντα αὐτῇ, ἐξασφαλίζεται ὅτι τὰ πάσης φύσεως Ἡμερολόγια συμφωνοῦν πρὸς τὰ Καθολικά, διότι προέρχονται ἀπὸ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς ἀποθέσεις εἰς τὰς μνήμας τῆς μηχανῆς.

Βάσει τῶν προαναφερθέντων, οἱ ἔλεγκοι μηχανῆς οἱ ὅποιοι δύναται νὰ προβλεφθοῦν καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν ἀποφυγὴν τοῦ πλείστου τῶν λαθῶν γίνονται εὐχερᾶς ἀντιληπτοὶ ἀπὸ τὸ κάτωθι παράδειγμα.

Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι λειτουργεῖ εἰς Ἀθήνας μηχανολογιστικὸν κέντρον, τὸ ὅποιον ἐξυπηρετεῖ τὰς Ἐνώσεις Συνεταιρισμῶν.

Ἐκάστη Ἐνωσις πρέπει νὰ ταχυδρομῇ καθημερινῶς τὴν λογιστικὴν τῆς κίνησιν.

Ἡ λογιστικὴ κίνησις αὕτη προέρχεται ἢ ἐκ ταμιακῶν μόνον ἐγγραφῶν, ἐὰν καὶ αἱ συμψηφιστικαὶ ἔχει ληφθῆ πρόνοια νὰ πραγματοποιιῶνται μέσῳ τοῦ Ταμείου (μὲ ταμιακοὺς συμψηφισμοὺς), ἢ προέρχεται ἐκ ταμιακῶν καὶ συμψηφιστικῶν ἐγγραφῶν.

Τὸ πλέγμα ἐλέγχων, διὰ τῆς μηχανῆς πραγματοποιουμένων, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ καθιερωθῆ εἶναι περίπου τὸ ἑξῆς :

1. Ἐκάστη διάτρησις στοιχείων ὑπὸ τοῦ διατρητικοῦ συνεργείου τῆς Μηχανολογιστικῆς Ὑπηρεσίας ἐπαληθεύεται κατὰ παγίαν ἀρχὴν λειτουργίας τοῦ Μηχανολογιστικοῦ συστήματος.

2. Ἄπαντες οἱ κωδικοὶ ἀριθμοί, δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχοντα εἰς τοὺς λογιστικούς ἐλέγχους ἰσότητος κ.λ.π., δεόν νὰ ἐλέγχωνται δι' ἀντικωδικῶν ἀριθμῶν.

3. Ἄπαντα τὰ λογιστικὰ παραστατικά δεόν ὅπως ἔχουν αὐξοντα ἀριθμὸν συνεχείας, μὴ διακοπτόμενον καθημερινῶς, ἀλλὰ κατὰ μακρὰ χρονικὰ διαστήματα, εἰ δυνατόν κατ' ἔτος, ὡς προβλέπει καὶ ὁ Κῶδιξ Φορολογικῶν Στοιχείων.

Ὁ αὐτόματος ἔλεγχος τῆς μηχανῆς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπισημαίνῃ τυχὸν χάσμα ἀριθμῶν τινος, ἄρα δὲ ἀπώλειαν τοῦ ἀντιστοίχου ἀντιγράφου ἐκ τῶν διαβιβασθέντων εἰς τὴν Μηχανολογιστικὴν Ὑπηρεσίαν.

Δύναται ὁμως περαιτέρω νὰ ἐλέγχῃ καὶ τὴν λογικὴν συνέχειαν τῶν αὐξόντων ἀριθμῶν, ἐν συσχετίσει πρὸς τὴν χρονολογίαν ἐκδόσεώς των.

4. Τὰ ταμιακὰ παραστατικά διαβιβάζονται ἐν ἀντιγράφῳ εἰς τὴν Μηχανολογιστικὴν Ὑπηρεσίαν ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀντιγράφου κλεισίματος Ταμείου τῆς ἡμέρας, τὰ δὲ τυχὸν ἀντίγραφα συμψηφιστικῶν ἐγγραφῶν συνοδευόμενα ὑπὸ συγκεντρωτικῆς αὐτῶν καταστάσεως.

Ἡ Μηχανολογιστικὴ εὐχερῶς ἐλέγχει, ὑπὸ τοὺς ὄρους τούτους, τὰ ἀναλυτικὰ παραστατικά. Ἐκτὸς τῆς διατρήσεως αὐτῶν, προβαίνει καὶ εἰς διάτρησιν καρτέλλας συνόλου, ὡς τοῦτο ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸ κλείσιμον Ταμείου, ἢ ἀπὸ τὴν συγκεντρωτικὴν κατάστασιν συμψηφισμῶν, ἢ καρτέλλα δὲ συνόλου αὐτομάτως παραβάλλεται μὲ τὸ ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας τῶν ἀναλυτικῶν στοιχείων. Οὕτως, οἰονδήποτε λάθος διαπιστοῦται ὡς διαφορὰ ἀναλυτικῶν στοιχείων πρὸς τὸ ἐκ τούτων προερχόμενον σύνολον.

5. Ἀναλόγως διαφόρων πραγματικῶν περιστατικῶν εἶναι δυνατόν νὰ προβλέπωνται καὶ προγραμματίζονται ἔλεγχοι διὰ τῆς μηχανῆς.

6. Τέλος, ἀνεξαρτήτως ὅλων τῶν ἀνωτέρω εἰδικῶν ἢ μερικῶν ἐλέγχων, ὁ ἔλεγχος ἰσότητος χρεώσεων πρὸς πιστώσεις, εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ μὴ παραλείπεται, δεδομένου ὅτι μόνον ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτῆς ἐπαληθεύεται ἡ βασικὴ ἀρχὴ τῆς διπλογραφικῆς ἢ διγραφικῆς Λογιστικῆς.

Ἐφ' ὅσον ὅλοι οἱ δυνατοὶ τρόποι αὐτομάτου ἐλέγχου ὑπὸ τῆς μηχανῆς τοῦ παρ' αὐτῆς ἐπεξεργαζομένου ὑλικοῦ προβλεφθοῦν καὶ προγραμματισθοῦν διὰ τῶν προγραμμάτων λειτουργίας τῆς, προβλεφθῆ δὲ καὶ ἡ σαφῆς υπόδειξις, δι' εἰδικοῦ συμβόλου, τῶν παρὰ τῆς μηχανῆς διαπιστουμένων λαθῶν, ἀρμοδιότης πλέον

τοῦ δι' ἀνθρώπων ἐλέγχου εἶναι ἢ διαπίστωσης τοῦ αἰτίου ἐκάστου λάθους καὶ ἢ διόρθωσης.

Ἐπὶ τὰς προϋποθέσεις αὐτάς, ἢ ὑπὸ τῆς μηχανῆς ἐπεξεργασία τοῦ τροφοδοτουμένου εἰς αὐτὴν ὕλικου εἶναι εὐχερῆς.

Ἐκαστον ἀντίγραφον παραστατικοῦ μεταφράζεται εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς μηχανῆς, δηλαδὴ διατρήεται καρτέλλα ἢ χαρτοταινία μὲ τὰς ἐνδείξεις τοῦ παραστατικοῦ.

Τὸ σύνολον τῶν καρτελλῶν εἰσάγεται εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς μηχανῆς. εἰς τὰ σημεῖα δὲ διατρήσεως ἀντιστοιχοῦν ὠρισμένοι μνήμονες τῆς μηχανῆς, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπομνημονεύονται τὰ στοιχεῖα. Ἐκ τῶν μνημόνων τούτων, συμφώνως πρὸς ὁδηγίαν τὰς ὁποίας ἔχει ἡ μηχανὴ διὰ τοῦ προγράμματος λειτουργίας τῆς, ἐπεξεργάζεται ἡ μηχανὴ τὰ στοιχεῖα, ἀποδίδει δὲ ταῦτα διὰ τῆς ἐκτυπωτικῆς μονάδος τῆς, εἰς φύλλα ἀναδιπλουμένου μηχανογραφικοῦ χάρτου, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατόν νὰ διαχωρισθοῦν καὶ νὰ ταξιθετηθοῦν κατὰ τὴν ἐπιθυμητὴν διάταξιν.

Αἱ ἐκ τοῦ ὄγκου τοῦ ὑπὸ ἐπεξεργασίαν ὕλικου δημιουργούμεναι δυσχέρειαι εἶναι μόνον θέμα προκρίσεως τοῦ τύπου καὶ τῆς δυναμικότητος τῆς μηχανῆς. Θέμα ἀδυναμίας ἐπεξεργασίας ὕλικου δὲν ὑφίσταται, ἀλλ' ἀπλῶς θέμα προκρίσεως τῆς μῆδος ἢ ἄλλης μηχανῆς, ἀναλόγως τῶν προγραμματιζομένων λογιστικῶν σκοπιμότητων.

Βασικὸς συντελεστὴς ἐπιτυχίας εἶναι ἡ

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ

Εἰδικὴ Ἐπιθεώρησις ἐρέυνης προβλημάτων καὶ διαφημίσεως,
δημοσίων σχέσεων, Marketing.

Μοναδικὴ ἔκδοσις εἰς τὴν Ἑλλάδα

Ἡ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ ἐνδιαφέρει τὸν βιομήχανον, τὸν ἔμπορον,
τὸν διαφημιστὴν, τὸν σύμβουλον δημοσίων σχέσεων,
κάθε ἐπιχειρηματίαν δημοσιότητος.

Ἡ μόνη ἔκδοσις ποὺ δημοσιεύει μνημαῖα στατιστικὰ στοιχεῖα
τῆς διαφημιστικῆς κινήσεως τῆς χώρας μας.

Πληροφορίαι καὶ συνδρομαί : Λεωφ. Συγγροῦ 4 — Τηλ. 910.079

Διευθυντής : Μ. Β. ΠΑΥΛΙΔΗΣ